

**SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM FAKÜLTESİ DERGİSİ**

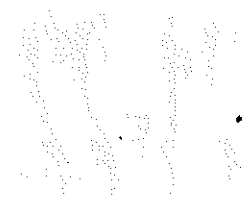
**SELÇUK UNIVERSITY
JOURNAL OF EDUCATION FACULTY**

21-22

KONYA – 2006

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF CHEMISTRY

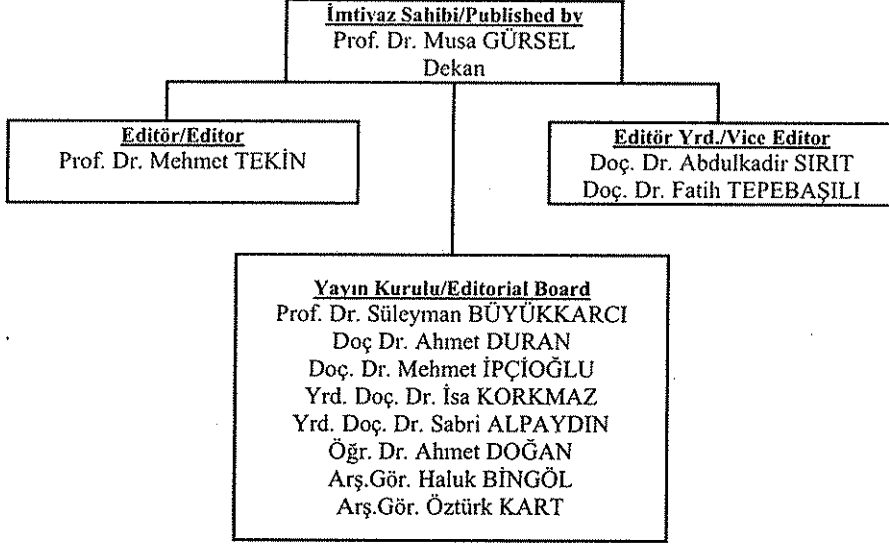
PHYSICAL CHEMISTRY
BY RICHARD M. MAYER

CHICAGO, ILLINOIS
1960

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM FAKÜLTESİ DERGİSİ
JOURNAL OF EDUCATION FACULTY

ISSN : 1303-8125

Yazışma Adresi/Submission Address

Prof. Dr. Mehmet TEKİN
Selçuk Üniversitesi,
Eğitim Fakültesi Dergisi
42099 Meram
KONYA

Telefon: 0 332 323 82 20
Faks: 0 332 323 82 25
e-posta: egtdergi@selcuk.edu.tr

Dizgi - Tasarım

Yrd. Doç. Dr. Sabri ALPAYDIN
Arş. Gör. Haluk BİNGÖL

Yasal Sorumluluk/Legal Responsibility

Yazıların içeriğinden yazarlar sorumludur.
The authors are responsible for the contents of their paper

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM FAKÜLTESİ DERGİSİ
JOURNAL OF EDUCATION FACULTY

Sayı 21-22 / Number 21-22

DANIŞMA KURULU / ADISORY BOARD

Prof. Dr. Muhsin HESAPÇIOĞLU (Marmara Üniv.)
Prof. Dr. Semra ÜNAL (Marmara Üniv.)
Prof. Dr. Ömer ÜRE (Selçuk Üniv.)
Prof. Dr. Musa GÜRSEL (Selçuk Üniv.)
Prof. Dr. Mustafa YILMAZ (Selçuk Üniv.)
Prof. Dr. Hasan BACANLI (Gazi Üniv.)
Prof. Dr. Mehmet KILDİR (ODTÜ)
Prof. Dr. Ahmet AFYON (Selçuk Üniv.)
Prof. Dr. Adnan BAKI (Karadeniz Teknik Üniv.)

HAKEM KURULU / REFEREE BOARD

Prof. Dr. Adnan TEPECİK (Gazi Üniv.)	Doç. Dr. Durmuş YILMAZ (Selçuk Üniv.)
Prof. Dr. Ali Berat ALPTEKİN (Selçuk Üniv.)	Doç. Dr. Himmet HÜLÜR (Afyon Kocatepe Üniv.)
Prof. Dr. Binnur YEŞİLYAPRAK (Ankara Üniv.)	Doç. Dr. Kazım İLARSLAN (Kırıkkale Üniv.)
Prof. Dr. Durmuş BOZKURT (Selçuk Üniv.)	Doç. Dr. Melek YILMAZ GÖKAY (Selçuk Üniv.)
Prof. Dr. Erdoğan BÜYÜKKASAP (Atatürk Üniv.)	Doç. Dr. Nurhan ÜNÜSAN (Selçuk Üniv.)
Prof. Dr. Esma ŞİMŞEK (Fırat Üniv.)	Doç. Dr. Süleyman TARMAN (Ondokuz Mayıs Üniv.)
Prof. Dr. Fatma ALİSİNANOĞLU (Gazi Üniv.)	Doç. Adnan KOÇ (İstanbul Teknik Üniv.)
Prof. Dr. Mehmet TEKİN (Selçuk Üniv.)	Doç. Ahmet ATAN (Gazi Üniv.)
Prof. Dr. Mustafa ERSÖZ (Selçuk Üniv.)	Doç. Mehmet AKBÜLUT (Gazi Üniv.)
Prof. Dr. Nevin ŞANLIER (Gazi Üniv.)	Doç. Mezahir Avşar (Selçuk Üniv.)
Prof. Dr. Nihat BOYDAŞ (Gazi Üniv.)	Yrd. Doç. Dr. Abdurrahman KILIÇ (A.İ. Baysal Üniv.)
Prof. Dr. Nuri KÖSTÜKLÜ (Selçuk Üniv.)	Yrd. Doç. Dr. Adnan BULDUR (Selçuk Üniv.)
Prof. Dr. Ramazan ARI (Selçuk Üniv.)	Yrd. Doç. Dr. Ahmet TOKGÖZLÜ (S. Demirel Üniv.)
Prof. Dr. Ramazan ÖZEY (Marmara Üniv.)	Yrd. Doç. Dr. Ali Rıza Erdem (Pamukkale Üniv.)
Prof. Dr. Salih AKKAŞ (Gazi Üniv.)	Yrd. Doç. Dr. Coşkun ARSLAN (Selçuk Üniv.)
Prof. Dr. Selahaddin ÖĞÜLMÜŞ (Ankara Üniv.)	Yrd. Doç. Dr. Erdal HAMARTA (Selçuk Üniv.)
Prof. Dr. Selahattin ÖZÇELİK (Pamukkale Üniv.)	Yrd. Doç. Dr. Hasan ÖGÜNMEZ (A. Kocatepe Üniv.)
Prof. Dr. Tevfik ATALAY (Selçuk Üniv.)	Yrd. Doç. Dr. Hatice GÜZEL (Selçuk Üniv.)
Prof. Nevhiz ERCAN (Gazi Üniv.)	Yrd. Doç. Dr. İsa KORKMAZ (Selçuk Üniv.)
Prof. Yusuf AKBÜLUT (Selçuk Üniv.)	Yrd. Doç. Dr. Lütfullah TÜRKMEN (Uşak Üniv.)
Prof. Zehra Seçkin GÖKBUDAK (Selçuk Üniv.)	Yrd. Doç. Dr. Murat ÖNTÜĞ (Uşak Üniv.)
Doç. Dr. Ahmet KALENDER (Selçuk Üniv.)	Yrd. Doç. Dr. Nurten SARGIN (Selçuk Üniv.)
Doç. Dr. Ahmet SABAN (Selçuk Üniv.)	Yrd. Doç. Dr. Ruhi SARP KAYA (A. Menderes Üniv.)
Doç. Dr. Ali Murat SÜNBÜL (Selçuk Üniv.)	Yrd. Doç. Dr. Şahin KESİCİ (Selçuk Üniv.)

İÇİNDEKİLER

1. Legendre Serileri
Saadet Arslan ve Hasan Şenay..... 1-6
2. İlköğretim 4. ve 5. Sınıf öğretmenlerinin Disiplin Anlayışları ve Kullandıkları Disiplin Yöntemleri (Konya İli Örneği)
Turgut Bal..... 7-30
3. Fizik Öğretmen Adaylarının Fizik Bilimine İlişkin Epistemolojik İnançları
Şule Bayraktar 31-51
4. Vasili Vasilyevich Vereşagin ve Sanatı
Mehmet Başbuğ 53-66
5. Çuvaş Sanatı'nda Praski Vitti
Mehmet Başbuğ 67-79
6. Lise Birinci Sınıf Biyoloji Dersinde Okutulan "Hücrenin Yapısı ve İşlevleri" Konusunun Öğretilmesinde Modellerin Rolü
Kerem Demirayak, Tuncer Korkmaz ve Selda Kılıç 81-93
7. Modernizm ve Postmodernizmde Kültürel Kimlik Olgusunun Ele Alınışı
Hurigül Eken 95-114
8. Gruplaşma Olgusunun Çağdaş Türk Resminin Değişim Sürecine Etkisi
Hüseyin Elmas 115-137
9. Stratejik Planlamayla Devlet Üniversitelerinin Güçlü Yönlerinin, Zayıf Noktalarının, Fırsat ve Tehditlerinin Tanımlanması (Swot Analizi)
Ali Rıza Erdem 139-151
10. Göllerin Oluşumu Efsanesi ve "Suya Gark Olma" Motifi
Zekeriya Karadavut..... 153-171
11. Piyano Düetleri: Tarihsel Gelişimi ve Piyano Eğitimindeki Önemi
Belir Tecimer Kasap 173-192
12. Bir Gelişim Özrü Olarak Otizm: Tarihçesi, Nedenleri ve Tedavi Yöntemleri
Beyhan Nazlı Koçbeker..... 193-214
13. Küreselleşme, Ulus Devlet, Küreselleşme İlişkisi ve Küreselleşme Sürecinde Türkiye
Kürşat Kurtulgan 215-228

14. Sosyal Bilgiler Dersi Coğrafya Ünitelerinin İşlenişinde Öğrenmeyi Öğrenme Stratejilerinin Öğrencilerin Başarı ve Tutumlarına Etkisi
Ali Meydan ve Akif Akkuş..... 229-247
15. Türkiye ve Azerbaycan'da İlköğretim Okullarındaki Coğrafya Öğretimine Karşılaştırmalı ve Eleştirel Bir Bakış
Raziye (Çakıcioğlu) Oban ve Rehman Seferov..... 249-263
16. Psikolojik Danışma Sürecinde Danışman ve Danışanın Sözel Olmayan Davranışlarının Nitel Analizi
Zeliha Selçukoğlu 265-283
17. Güzel Sanatlar Eğitim Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalında Lisan Eğitimi Süresince Alınan Bireysel Ses Eğitimi Dersinin Müzik Öğretmenliğinde Kullanılabilirliği
Sema Sevinç 285-296
18. Okul Şarkılarının Çok Seseleştirilmesi ve Altyapılarının Oluşturulmasında Acid Pro 4.0 Programının Kullanılması
Sema Sevinç ve Serdar Koldemir..... 297-307
19. Sosyal Bilgiler Öğretiminde Proje Tabanlı Öğrenmeyi Kullanmanın Öğrencilere Etkisinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi
Sabahattin Çiftçi ve Ali Murat Sünbül..... 309-326
20. Sigara, Alkol ve Uyuşturucu Madde Kullanan ve Kullanmayan Öğrencilerin Öz-yeterlilikleri ve Yaşam Doyumları ile Stresle Başa Çıkma Stratejilerinin İncelenmesi
Diğdem Müge Siyez ve Ferda Aysan..... 327-346
21. İlköğretim Kurumlarında Oluşturulan Okul Korolarında Verilen Koro Eğitiminin Öğrencilerin Arkadaşlık İlişkileri Açısından İncelenmesi
Ebru Temiz (Varol)..... 347-361
22. Farklı Eğitim Düzeyindeki Kadınların Çevre Sorunları Hakkındaki Bilgi Düzeylerine İlişkin Bir Araştırma
Hacer Tor..... 363-378
23. SVD Algoritması ile " $Ax = f$ " Probleminin Çözümü ve Format Çözümlerinin Karşılaştırılması
Dağıstan Şimşek..... 379-390
24. Klasik Türk Musikisinin Konya Türkülerine Etkilerinin Araştırılması ve Türkülerin Notasyonu
H. Serdar Çakırcı ve M. Salih Ergan..... 391-411

25. Milli Mücadele’de Şehit Olan Karacasulular
Öztürk Kart..... 413-433
26. Dönüşümlü Voltmetri Tekniđi Kullanılarak Fenol’ün Farklı Ortamlarda
Caımsı Karbon Elektrot Yüzeyine Modifikasyonu ve Kararlılıklarının
İncelenmesi
İbrahim Ender Mülazımoğlu, Erdal Özkan ve Ecir Yılmaz..... 435-448
27. Bir Örnek Olay Çalışması Materyali Olarak Menkıbe ve Olađanüstü
Olayların Tarih Öğretiminde Yeri Ve Kullanılması
Kerim Sarıçelik..... 449-458
28. Nurbanu
Halim Serarlan..... 461-467
29. Bir Tenkide Cevap: veya Okuduđunu Anlayamamak
Nuri Köstüklü..... 469-471

Selçuk Üniversitesi
Eğitim Fakültesi Dergisi
Sayı 21-22, Sayfa 215-228, 2006

KÜRESELLEŞME, ULUS DEVLET, KÜRESELLEŞME İLİŞKİSİ VE KÜRESELLEŞME SÜRECİNDE TÜRKİYE

Kürşat Kurtulgan

Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı
kkurtulgan@hotmail.com

ÖZET

Küreselleşme, dünya genelinde bütün toplumsal kurum ve yapılar üzerinde olumlu veya olumsuz etkileri olan bir olgudur. Bu yüzden küreselleşme olgusu iyi analiz edildiği takdirde toplumlar için iyi bir kazanım olmakta, aksi takdirde ciddi bir sorun haline dönüşebilmektedir. Araştırmamızın giriş kısmında küreselleşme kavramının tanımı yapıldıktan sonra tarihsel süreçte küreselleşme kavramının ortaya çıkış sebepleri ve geçirdiği aşamalar olaylarla ortaya konulmuştur. Gelişme kısmında küreselleşen dünyadaki değişimlerin ulus devletlere etkileri ve bu bağlamda ulus devlet olan Türkiye'nin küreselleşmeden nasıl etkilendiğine değinilmiştir. Araştırmamızın sonuç kısmında küreselleşme sürecinde ulus devlet olan Türkiye'nin yeri ve üstlenebileceği görevleri belirtilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Küreselleşme, Ulus Devlet, Türkiye

Selçuk Üniversitesi
Eğitim Fakültesi Dergisi
Sayı 21-22, Sayfa 215-228, 2006

GLOBALIZATION, NATIONAL STATE, GLOBALIZATION RELATION, AND TURKEY IN THE GLOBALIZATION PROCESS

Kürşat Kurtulgan

Selçuk University, Faculty of Education, Social Sciences Teaching Department
kkurtulgan@hotmail.com

ABSTRACT

Globalization is a process with positive and negative effects on social organizations and structures throughout the world. Therefore, if the globalization process is analyzed effectively it will become a gain for societies or on the contrary, it might turn into as serious problem. In the introduction of this research, after the explanation of the globalization concept, the emergence and stages it has passed through are exemplified with specific events. The effects of globalization on nation states, and its effect on Turkey as a nation state are stated in the expository stage. At the result, the possible roles of Turkey and its placement within this process are mentioned.

Keywords: Globalization, Nation State, Turkey

GİRİŞ

Son zamanların moda kavramlarından biri olan küreselleşme, dünya genelinde üzerinde en fazla çalışma yapılan konulardan biridir. Bugün bu kavram, küresel boyutta meydana gelen gelişmeleri yorumlamada en çok başvurulan kaynak haline gelmiştir. Küreselleşme ekonomiden siyasete, teknolojiden kültüre hemen her alanda yaşanan değişimleri açıklamak için kullanılan; kimileri için dünyamızı daha yaşanabilir hale getiren bir süreç, kimileri içinse emperyalizmin kabuk değiştirmiş yeni şekli olarak kabul edilmektedir. (Karabulut 2003, s.1)

Küreselleşmenin bütün toplumsal kurum ve yapılar üzerinde olumlu ve olumsuz etkisinin olduğu söylenebilir. Küreselleşme olgusu iyi analiz edilirse, toplumlar için iyi bir kazanım olabilir. Aksi takdirde, bu olgu toplumların karşı karşıya geleceği ciddi bir sorun haline dönüşecektir. Çalışmamda küreselleşme olgusunu, ve bu olgunun toplum ve devletler üzerindeki etkilerini açıklamadan önce, kavramın tarihsel sürecine değinmenin faydalı olacağını düşünüyorum. Çünkü tarihsel arka planının ihmal edilmesi, kavramın iyi analiz edilmesinin önünde büyük bir engel olacaktır. Kavramın tanımlanmasının hemen ardından, küreselleşmenin ulus devletle olan ilişkilerini, ulus devletin bu süreçten özellikle siyasi ve sosyal temelde ne kadar etkilendiğini, ne gibi kayıp ve kazanımlarının olduğu incelenmelidir. Son olarak da, bir ulus devlet olan Türkiye'nin küreselleşme olgusunu nasıl algıladığı, küreselleşme sürecindeki yeri ve bu süreci nasıl etkilediğine değinilecektir.

TARİHSEL ARKA PLANI İLE KÜRESELLEŞME OLGUSU

Günümüz dünyasının uluslar arası ilişkilerinde, önemli bir kavram olan küreselleşme, ilk olarak 19. yüzyılda İngiltere'nin kendi çıkarlarına uygun olarak geliştirdiği dünya düzeni ile ortaya çıkmıştır. Sömürge imparatorluklarının kurulduğu bu dönemde, dünya haritası sömürgeci ülkeler ile sömürge ülkelerini gösteriyordu. (Ersoy 2003, s.35). Bu süreçte, sanayi devrimi ile küreselleşme hız kazanmıştır. Küreselleşmenin alt yapısını sağlayan siyasi ve ideolojik gelişmeler, bu sürecin hızını da belirlemektedir. Bu siyasi ve ideolojik gelişmelere ek olarak, bilgi teknolojilerinde meydana gelen, çarpıcı gelişmeler, bu kavramın tarihin hiçbir döneminde olmadığı kadar kendisini hissettirmesine ve açık bir gerçeklik olarak ortaya çıkmasına sebep olmuştur.

Küreselleşen dünya 20. yüzyılın ilk yarısında iki büyük trajediye sahne olmuştur. Bunlardan ilki I. Dünya Savaşı'dır. Bu savaşta insanlığın yaşadığı acılardan ders çıkararak dünya devletleri, acıların tekrar yaşanmaması için Cemiyet-i Akvam adı altında örgütlenmiştir. Küreselleşme yolunda bir adım olan bu örgütlenmenin amacı, dünya barışını sağlayarak yeni bir trajedinin yaşanmasına engel olmaktı. Fakat zaman içinde etkili olunamamış ve II. Dünya Savaşı adı verilen ikinci bir trajedi yaşanmıştır.

20. yüzyılın ikinci yarısında ise ABD-SSCB rekabeti yaşanmıştır. 1945'ten sonra ABD, uluslar arası alanda süper güç olma özelliğini pekiştirmek için,

SSCB'ye karşı çeşitli politikalar geliştirmiş ve bu politikalar çerçevesinde ortaya konan yeni oluşum, dünya devletlerinin iki kutup etrafında toplanmasına sebep olmuştur. Bu iki kutubun birincisini, NATO çerçevesinde ki Batı Bloku oluştururken, ikinci kutup ise SSCB'nin başını çektiği Varşova Paktı'nın kurulmasıyla ortaya çıkmıştır(Ersoy.2003,s.36). Soğuk savaş olarak adlandırılan bu dönemde, askeri alandan siyasete birçok alanda kutuplaşmalar yaşandı. Daha çok ABD merkezli siyasi ve ekonomik politikaların uygulandığı bu dönemde, IMF ve Dünya Bankası gibi örgütler ile ABD küreselleşme faaliyetlerini gerçekleştirmeye çalışmıştır.

Küreselleşmenin varlığını hissettirdiği ve liberalizmin egemenliğini ilan ettiği 1980'lerden sonra, küreselleşme yolunda Birleşmiş Milletlere üye olan ülke sayısı giderek artmıştır. Berlin Duvarı'nın yıkılmasıyla simgeleşen Varşova Paktı'nın dağılmasıyla, Batı Bloku ve kapitalist sistem üstünlük sağlamış oldu. Böylece uluslar arası siyasal yapının değişimi, iki kutuplu denge sisteminin çökmesi ve iletişim alanında yaşanan gelişmeler, küreselleşmenin giderek daha fazla dünya sistemine oturmasına sebep olmuştur.

İşte böyle bir tarihsel süreç yaşayan küreselleşmeye yüklenen anlamlar, olguya yaklaşım boyutuna göre farklılık göstermektedir. Örneğin; siyaset bilimciler, toplum bilimciler, işletmeciler ve ekonomistler değişik alanlara vurgu yaparak, küreselleşmeyi açıklamaya çalışmaktadır. Ayrıca küreselleşmenin değişik ulus, sınıf, kurum ve organizasyonlar için farklı vaatleri olduğundan, bunlar tarafından farklı şekilde algılanması, hem fırsat hem de tehdit olarak yorumlanması doğaldır(Coşkun,2002,s.1).Dolayısıyla, küreselleşme çok derin ve geniş toplumsal, ekonomik ve siyasi etkileri olan, her toplumu, ülkeyi, sınıfı veya firmayı farklı şekilde etkileyen bir özelliكتedir. Bu yüzden, küreselleşme kavramının çok değişik boyutları olduğu ve her bir boyutundan farklı gözüktüğü unutulmamalıdır.

Küreselleşme kısaca, insan ilişkilerinde ekonomik, siyasi ve toplumsal örgütlenmelerde, yerel ölçekten bölgeler arası, kıtalar arası ve küresel ölçeğe sıçranması şeklinde tanımlanabilir. Buna göre, küreselleşme dünyanın değişik bölgelerinde ki toplulukların, günlük yaşamlarının birbiriyle karşılıklı etkileşim içine girmesi, yerel toplulukların karar ve uygulamaları ile dünya üzerindeki diğer toplulukları etkileyebilme güçlerinin doğması, çok yönlü ilişkilerin oluşması anlamına gelmektedir. (Coşkun 2002,s.10)

KÜRESELLEŞME VE ULUS-DEVLET İLİŞKİSİ, BU ÇERÇEVEDE TÜRKİYE'NİN KÜRESELLEŞME SÜRECİNDEKİ YERİ VE BU SÜRECE KATKILARI

Günümüz dünyasında birçok siyasi, iktisadi ve sosyal etkinlik kapsam bakımından dünyaya etkin hale gelmeye başlamakta, bununla beraber devletler ve toplumlar arasındaki etkileşim ile karşılıklı bağımlılık yoğunlaşmaktadır. Küreselleşmeyle birlikte artan karşılıklı bağımlılık, herkesin hayatını kendisine

çok uzakta meydana gelen olaylara ve alınan kararlara gitgide daha fazla duyarlı hale getirmektedir. Eskiden ulusal, yerel ya da bölgesel olarak addedilen birçok sorun, artık birer dünya sorunu haline gelme yolundadır. (Erdoğan,2002,s.28). Öyle ki, bir ülkede cereyan eden olayları dış etkilerden, dünyanın herhangi bir yerinde meydana gelen değişime ve gelişmelerden bağımsız olarak ele almak neredeyse imkansızdır. Karşılıklı bağımlılığın gereği olarak ülke sınırlarının tayin edilmişliği esasına dayanan ulus devletler, yeni iletişim teknolojilerinin, nüfus hareketlerinin, bölgesel çatışma ve gerilimlerin, iktisadi problemlerin sınır tanımayan etkileriyle baş etmek zorundadırlar(Erdoğan,2002,s.30).

Küreselleşmenin ulus devletlerin yapısı ve işlevi üzerinde direkt olarak etki gücünün olduğunu söylemek yanlış olmaz. Küreselleşme ile ulus devlet ilişkisinin daha iyi anlaşılabilmesi için, ulus devletinin kurulma sürecine ana hatlarıyla değinmek faydalı olacaktır. Öncelikle ulus devlet olgusunu tek nedene dayalı olarak açıklamak mümkün değildir. Tarihi, siyasi, ekonomik ve toplumsal gelişmeler, ulus devlet olgusunu ortaya çıkaran başlıca aktörlerdir. Ulus devlet siyasi, ekonomik, sosyal anlamda günümüzün evrensel toplum modelini oluşturmaktadır.Bu ulus devlet modeli,aynı soy,ülkü ve kültürden gelen toplumların,siyasi ve hukuki yönden örgütlenip içeride kendi kendilerini yönetmesini(Milli Demokrasiyi), kendi ekonomik kaynaklarına sahip çıkmasını (Milli Ekonomiye);dışarıda ise,diğer uluslarla eşit hakka sahip olmasını Milli Bağımsızlığı) öngören bir devlet biçimi olarak tanımlanabilir(Karaca,1971,s.51-52).

Ulus devlet bu özelliklerinden dolayı üniter bir devlet yapısı taşımaktadır.Tekilcil devlet olarak da adlandırabileceğimiz üniter devlet modeli,devletin kuruluşunda tekilcil olarak planlanmış ve bütün kurumlar ona göre düzenlenmiştir.Tek başkent,tek parlamento,tek hükümet,tek dil ve tek ulus vardır.Üniter devlet,iki boyutlu bir devlet örgütlenmesi olarak değerlendirilebilir.Birinci boyutuyla üniter devlet, bir normatif merkez varlığını anlatır.İkinci boyutuyla bu devlet biçimi, merkez-çevre ilişkisini düzenleyen bir yönetim modelidir.Normatif merkezin dayanak noktaları ise ulus ve ülkedir.Bu iki noktadan hareketle bir coğrafya parçasında (Ülke) yaşayan bütün insan topluluğunun (Ulus), tek bir kurucu iktidara ve onun yapısı tek bir anayasaya ve bu anayasaya göre kurulan tek yasama organına sahip olması ve bu yasama meclisinin anayasaya uygun yasalar çıkartması,üniter devletin asli öğeleri olmuştur(Nalbant,1997,s.335-336).

16. yüzyılda başlayan ve özellikle 18. yüzyılda ortaya çıkan ulus devlet, egemenliğin cisimlenmesi ile her türlü topluluğu egemenliği altına alarak, kendisine sadakat isteyen en büyük kurumdur(Şen,2004,s.43). Ulus devletin yapınak istediği; devleti veya siyasal iktidarı merkezileştirmek, kültürü standartlaştırmak, hukukta eşitliği ve ekonomide bütünleşmeyi sağlamaktır. Bu da kapitalizm ile gelişen bir süreçtir. Bu anlamıyla ulus devlet, o zamana kadar olan yapılardan farklı olarak, merkeziyete ve toplumun homojenleştirilmesine dayanmaktadır(Sarınay,1997,s.4-6).

Ulus devletlerin kurulması sürecinin başlangıç yeri Avrupa'dır. Batı Avrupadaki bu süreci iki örnek şeklinde izlemek mümkündür. İlk örnek, kendiliğinden meydana gelen ulus birimine işaret eder. İkinci örnek ise, erken sanayileşmeyle birlikte ortak dil, ortak kültür, ortak tarih gibi değerler etrafında parçalılıktan bütünlüğe yönelen ve bu gerçekleşirken Fransız devrimiyle gelen tehdit edici etkilere karşı bir savunma aracı olarak oluşmuş olan ulus birimidir(Aydın,1993,s.60-61).

Temelleri 16. yüzyılda Avrupada monarşilerin güçlenmesine dayanan ulus devletin ön plana çıkan iki önemli karakteri vardır. Bunlar ulus devletin modernliği ve yeni siyasi örgütlenme yapısıdır. Bu çerçevede ulus devlet, sınırları belirlenmiş bir toprak parçası içinde, yasal güç kullanma hakkına sahip, ve yönetimi altındaki halkı türdeşleştirecek, ortak kültür, simgeler, değerler yaratarak gelenekler ile köken mitini canlandıracak birleştirmeyi amaçlayan bir tür devletin oluşumuyla tanımlanan modern bir olgudur (Guirbenau,1997,s.93).

Peki, bu modern olgunun küreselleşmeyle etkileşimi ve bu süreçte yeri nasıl olmuştur? Ulus devlet geleneksel yapısını bu süreç karşısında ne kadar koruyabilmiştir? Aslında küreselleşme tartışmaları içerisinde, ulus devlet konusunda çok farklı yaklaşımlar bulunmaktadır. Örneğin, küreselleşme sürecine olumlu yaklaşanlar, ulus devletin küreselleşme sayesinde girmiş olduğu aşınma sürecini önemli ve ilerici bir gelişme olarak değerlendirirler(Şen,2004,s.196). Çünkü bu aşınma global ölçekte zenginliğin, refahın, insan hakları ve demokrasinin gelişmesine neden olacaktır. Hatta bu süreç hızlı ve etkili bir biçimde gerçekleştirilerek, ulus devletler için temel hedef olarak sunulmakta ve bu sürece uyum çağdaşlık göstergesi olarak kabul edilip diğerleri çağdışı olarak değerlendirilmektedir(Erbaş,2001,s.214). Bu yaklaşım daha çok ulus devletin totaliter/baskıcı ve homojenleştirici yapısına atıfta bulunmaktadır. Heterojenlik kavramını özellikle yerellik, insan hakları demokrasi bağlamında merkeze alarak, ulus devletin bu homojenliği sağlamak için ikinci plana attığı etnik, dinsel gibi alt kimlikler olarak benimsenen heterojen kimliklerin, küreselleşme süreci ile birlikte artık temsil edeceği savunulmaktadır.

Küreselleşme sürecini olumsuz değerlendirenler aynı şekilde ulus devletin zayıfladığı tezini kabul etmektedir. Bu yaklaşıma göre ulus devlet küreselleşmenin dayattığı koşullar karşısında işlevselliğini yitirmiş ve artık yerini net olarak tanımlanamayan yeni bir yapıya terk etmek zorunda kalmıştır(Coşkun,2002,s.49).Küreselleşme sürecinde ulus devletin giderek işlevselliğini yitirmesi üç önemli gelişmeye bağlıdır. Bunlardan ilki ekonomik boyuttur. Artık mal ve hizmetler, iletişim ve ulaşım teknolojilerindeki gelişmeler sayesinde ülke sınırları dışında kolaylıkla ulaşılabilir hale gelmiştir. Bu durum, ulus devletin kendi kendine yeterli olma ilkesini geçersiz kılmaktadır. İkincisi ise, askeri olarak kara hareketleri ile yapılan savaşlara uçak ve füzelerin katılması, ulus devletin kendi sınırları içinde, sınırlarını korumaya dayalı, savunma anlayışını, kendini güvende hissedemeyecek bir noktaya

getirmektedir. Son olarak da, bilgi teknolojisindeki gelişme sayesinde diğer devletler ve uluslar hakkında hızlı ve geniş bilgi edinme imkanlarıyla insanların birbirine yaklaşması, ulus devletlerin kendilerine özgü ideolojik ayrıcalıklarının kaybetmesi anlamına gelmektedir(The Economist Dergisi,2006,s.17-20).

Buradan da anlaşılacağı gibi, özellikle ekonomik alan olmak üzere ulus devletin pek çok geleneksel aracı ortadan kalkmaya veya yapı değiştirmeye başlamıştır. Bu da ulus devlet kadar veya ondan daha güçlü hükümet dışı örgütlerin ortaya çıkmasına, toplumun devletten beklentilerinin değişmesine, devletin varlığı gereği büyük öneme sahip askeri savunma yönünün asgari düzeye inmesine neden olmuştur. Tüm bu gelişmeler küreselleşme sürecinde ulus devletin değişime uğrayan tablosunu sergilemektedir.

Artık küreselleşme sürecinden kaçamayan ulus devletler, sürece dahil olmayı kabul etmek zorunda kalmışlardır. Fakat sürecin ulus devlet aleyhine olan gelişmeleri, onları daha az yarayla kurtulabilecekleri yeni çözüm arayışlarına itmektedir. Örneğin, Türkiye açısından önerilen seçenek Avrupa Birliği, yani bölgesel bir yapıdır. Fakat dünya genelinde ulus devlet niteliğinde olan birçok yapı için AB seçeneği söz konusu değildir. Bu seçeneğe sahip olmayanlar için önerilen yapı ise ulus üstü kurumların çevrelediği yerel yönetimlerdir.

Ulus devlet ölçeğindeki siyasi yapılanmaların yerlerini ulus-üstü yapılanmalara bırakması fikri, aslında toplumsal ve ekonomik gelişmelerin zorunlu bir sonucu olarak görülebilir. Ulus devlet geçmişte nasıl belirli toplumsal ve ekonomik şartların bir sonucu olarak ortaya çıkmışsa, günümüzdeki teknolojik gelişmelerin tahrik ettiği evrenselleşme süreci karşısında yetersiz kalan bu yapı, yerini daha evrensel ölçekli olan başka bir oluşuma bırakacaktır.

Peki, ulus devletler küreselleşme eğilimlerin artmasıyla birlikte işlevselliğini yitirmiş, yeni şartlara cevap veremeyecek hale gelmişler ise, ulus üstü örgütler (AB örneğindeki gibi bölgesel yapılar veya IMF, Dünya Bankası, BM etrafında oluşturulan küresel yapılar düşünülebilir) insanların beklenti ve taleplerine, ulus devletlerden daha iyi nasıl cevap verebileceklerdir? Yıpranan ulus devlet aslında önemli yapı taşlarından olan sınırların kontrolü ve temsil gibi işlevlerini halen korumaktadır. Zaten meşruluğunu ve egemenliğini sınırları altında tuttuğu nüfusu temsil işlevinden alır(Tekelli,2000,s.120). Ulus ötesi firma yada örgütler, dünyayı dönüştürmek kapasitesine sahip olsalar da, küreselleşmiş ekonomik sistemi büyük krizlere düşürmeden sürdürebilecek bir regülasyon sistemi geliştirmekte ve ona meşrutiyet sağlamada yetersiz kalmaktadır. Böyle bir sisteme meşrutiyet sağlayabilecek uluslararası sistemin aktörleri günümüzde ulus devletlerdir(Tekelli,2000,s.122).

Gerçekte, ulus devletin küreselleşme sürecindeki konumu, bu olguyu algılama biçimi ve buna vereceği tepkime ile yakından ilgilidir. Küreselleşmenin insanlara vaat ettiğini ulus devlet sağlayabiliyorsa, ulus devlet yaşama alanı

bulacaktır. Bunun en güzel örneği Norveç'tir. Bu ulus devlet vatandaşlarına refah ve hayat kalitesi yaratma yeteneği ile AB'nin sunduğu imkanların üstüne çıktığı için, bu yapıya geç dahil olmuşlardır. Diğer Kuzey ülkelerinin AB gibi bölgesel bir yapının içerisinde yer alma konusundaki çekingenliklerinin temelinde yine aynı sebep yatar.

Küreselleşme dalgasından ulus inşası için faydalanabilen ülkeler de vardır. Örneğin ABD, içerisinde onlarca ırk, renk, dil farklılığı bulunduran bir yapı olmasına rağmen, oluşturduğu refah ve psikolojik tatmin sayesinde, insanların ait olmaktan gurur duydukları bir devlet olmayı başarmıştır. Bunun yanında, değişik etnik kökenden gelen (Mali, Hintli, Çinli) ve ortak paydaları sadece küçük bir adada yaşamak olan insan topluluklarından oluşan Singapur, küreselleşmenin sunduğu fırsatları iyi kullanarak, günümüz sağlam ulus devletlerinden biri haline gelmiştir. Yunanistan ise AB'yi kullanarak yarattığı refah üzerine, tarihini ve mitolojisini de katarak yurttaşlarının giderek kendisiyle daha fazla gurur duyduğu bir ulus devlet olmuştur. Ayrıca küreselleşme sürecinin itici güçleri olan gelişmiş ülkeler, bu süreçten milli hakimiyet alanları daralmadan hatta bu alanları kültürel, siyasi ve sosyal değerlerini ihraç etmek yoluyla genişleterek çıkabilen Almanya gibi ülkelerde vardır(Coşkun,2002,s.62).

Peki, bir ulus devlet olan Türkiye için durum nasıldır? Türkiye küreselleşme olgusunu nasıl algılamaktadır? Türkiye'nin küreselleşme sürecindeki yeri nedir? Bu süreçten ne kadar etkilenmiş ve bu sürece ne tür katkıları olmuştur? Bu sorulara cevap vermeden önce Türkiye'nin jeopolitik ve jeostratejik önemine değinmek faydalı olacaktır.

Türkiye, Balkanlar, Kafkasya ve Ortadoğu üçgeninin merkezinde yer alan bir ülkedir. Bu konumuyla Türkiye, dünya üzerinde kritik öneme sahip bu bölgelerden çıkarları olan ülkeler için vazgeçilmez olmuştur. Özellikle küreselleşme sürecinde ABD'nin uygulamak istediği politika ve onun bu bölgelere uzaklığı, Türkiye'nin dünya üzerindeki stratejik önemini ayrıca vurgulamaktadır.

Jeopolitik ve jeostratejik mevkii itibari ile Türkiye önemli petrol rezervlerine sahip Ortadoğu ve Hazar Havzası, önemli deniz ulaştırma yollarının kavşağında bulunan Akdeniz Havzası, tarih boyunca önemini korumuş Karadeniz Havzası ve Boğazlar, SSCB ve Yugoslavya'nın dağılması sonucu yapısal değişikliğe uğrayan Balkanlar, etnik çatışmaların yanında zengin tabii kaynaklara sahip Kafkasya, ve bunun daha ötesinde Orta Asya'nın oluşturduğu coğrafyanın merkezinde etkili bir konumda bulunmaktadır. 3 kıtayı birbirine bağlayan bir Avrasya ülkesi olması ve bölgede etkin bir güç olması yanında, Türkiye'nin jeostratejik önemini pekiştiren başka özellikleri de bulunmaktadır.

Öncelikle, demokratik, laik, sosyal hukuk devleti yapısı Türkiye'yi bölgedeki birçok devletten farklı kılmaktadır. Ayrıca, piyasa ekonomisini kabul ederek

batı sistemlerini uygulamakta ve batının tüm kurumlarıyla bütünleşmeyi benimsemektedir. Özellikle BM ve NATO'nun barışı koruma, bölgesel güvenlik ve istikrara yönelik girişimlerine katkıları ve kendi bölgesinde olduğu gibi Avrupa'da da nitelik ve nicelik bakımından oldukça güçlü Silahlı Kuvvetlere sahip olması Türkiye'nin yeri ve önemini arttırmaktadır. Türkiye'nin batıya yönelmesi, onu kendi bölgesinden hiçbir zaman koparmamıştır. 1990lı yıllardan itibaren büyük değişimlere sahne olan Balkanlar, Ortadoğu, Kafkasya ve Orta Asya ülkeleriyle tarihten gelen bağım da etkisiyle, gelişen olumlu ilişkilere sahiptir. Bunun yanında, Orta Asya ve Kafkasya petrol ve doğal gazının batıya ulaştırılması için belirlenen güzergahlardan biri olması da Türkiye'nin yeri ve önemini vurgulayıcı niteliktedir.

Türkiye geniş olduğu kadar, sorunlar, çatışmalar ve istikrarsızlıklar içeren bir coğrafyada yaşamaktadır. Örneğin; Balkanlar, 10 ayrı dili, 10 ayrı ülkeyi ve tüm kutsal dinleri içinde barındıran bir bölgedir(Kıyat,2000,s.126). Soğuk savaş sonrası dönemde Balkanlar Bosna Hersek, Kosova ve Makedonya'daki gibi birçok çatışmaya sahne oldu. Bölgedeki barışı ise yabancı güçler sağlamaya çalışmaktaydı.

Kafkaslarında etnik açıdan Balkanlar'dan farkı yoktur. Sadece Dağıstan Cumhuriyeti'nde 14 ayrı etnik grup yaşamaktadır. Güney Kafkasya'da soğuk savaş sonrası dönemde Azerbaycan, Gürcistan ve Ermenistan bağımsızlarını ilan etmiştir. Bunun dışında cumhuriyet olduğunu iddia eden ikisi Gürcistan'ın, altısı Rusya'nın kontrolünde 8 cumhuriyet daha vardır(Ersoy,2003.s.200-201). Yine Balkanlar da benzer şekilde tüm kutsal dinler bu bölgede mevcuttur. Ayrıca bölge enerji nakil hatlarının geçiş yolu üzerindedir ve burada çok sıcak çatışma noktaları bulunmaktadır.

Ortadoğu'ya gelince; bölgede İsrail dışında demokratik rejime sahip olan ülke bulunmamaktadır. Şeriat düzeniyle yönetilen ve bu düzeni komşularına ihraç etme çabası olan İran, devrik lider Saddam gibi bir diktatörle idare edilmiş ve ülke kontrolünden mahrum Irak, Ortadoğu'yu kan gölüne çevirmiş İsrail ve Filistin ve yine birçok sorunu içinde barındıran birçok ülke bu bölgede var olma mücadelesi vermektedir. Ayrıca bölge tüm terörist örgütlerin merkezidir. Karşımıza çıkan bu olumsuz tablonun yanı sıra, böylesine istikrarsız bir bölgenin dünya petrol kaynaklarının üçte ikisine, dünya doğal gaz kaynaklarının üçte birine sahip olduğunu görmekteyiz(Özcan,2000,s.38).

Türkiye, genel hatlarıyla ortaya koyduğumuz üçgenin merkezinde yer alan bir ülkedir. İstikrar ve güven ortamından yoksun bu bölgede Türkiye barış ve istikrar adası olma özelliğindedir. Küresel ilişkilerin ancak güvenli ve istikrarlı bir ortamda yürütülebileceği bir gerçektir. Türkiye çevresine barış, istikrar, demokrasi ve hoşgörü yansıtmak için büyük çaba içindeki bir ülke olması özelliğiyle, küreselleşme sürecine olan katkılarını görmek mümkündür. Türkiye'nin uyguladığı dış politika, hem yaşadığı özel coğrafyadaki jeostratejik,

ekonomik ve kültürel gerçeklere, hem de Büyük Atatürk'ün koyduğu barışçı ilkelere dayanmaktadır. Türkiye, dünyada ve bölgesinde güçlü, dünya ile her alanda bütünleşen, kendisine saygı duyulan, kendine güvenen, ağırlığı ve etkinliği ile bölgesinde barış ve istikrarın güvencesi olan, dostluğu ve iş birliği aranan bir ülkedir.

Ayrıca ABD'nin stratejik ortağı olması, aynı anda NATO, Avrupa Konseyi, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD), Karadeniz Ekonomik İşbirliği, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı, nüfusunun %99'unun Müslüman olması nedeniyle Arap ülkeleriyle olan dinsel bağlarının da etkisi ile İslam Konferansı Örgütü'ne üye olması özelliğiyle barışa ve istikrara, dolayısıyla küreselleşmeye katkılarını bir kez daha gözler önüne sermektedir. Bu tablodan da anlaşılacağı gibi Türkiye, küresel platformda bu sürece katkı sağlamak aynı zamandan süreçten yarar elde etmek için jeopolitik ve jeostratejik konumunu olabildiğince iyi kullanmaya çalışmaktadır.

SONUÇ

Şüphesiz 20'nci yüzyılın sonlarında küreselleşmenin büyük katkısıyla, dünyada köklü ve hızlı gelişmeler yaşanmıştır. Bu gelişmeler Türkiye'ye hem farklı sorumluluklar yüklemiş, hem de yeni fırsat ve ufuklar açmıştır. Türkiye, Kuzey Atlantik İttifakı'nın bir kanat ülkesi konumundan çıkmış, Avrupa'yı Asya'ya bağlayan Avrasya kuşağında merkezî bir duruma gelmiş, politik, güvenlik ve ekonomik açılardan büyük bir rol ve önem kazanmıştır.

Türkiye, geniş ve oldukça dikkat çeken bir coğrafyada bulunmaktadır. Fakat maalesef bu bölge sorunlar, çatışmalar ve istikrarsızlıklar içeren bir bölgedir. Ancak Türkiye, böyle bir bölgede bir barış ve istikrar adası olma özelliğini koruma başarısını göstermiştir. Türkiye, Avrupa'daki Pasifik'e ve Orta Doğu'ya uzanan geniş coğrafyada yer alan ender demokrasilerden biridir.

Anadolu Yarımadası'nın sunduğu zenginlikler ile tarih boyunca jeopolitik bir kavşak niteliği taşımış olan bu topraklarda yaratılan insanî değerlerin en güzel yönlerini benimseyen Türkiye Cumhuriyeti, çeşitli kültürlerin güzel bir sentezini oluşturmaktadır. Demokratik, müreffeh ve istikrarlı bir Türkiye, doğu ile batının değerlerinin bütünleşip, bir arada yaşayabileceğinin çarpıcı kanıtıdır. Türkiye'nin hem doğulu, hem de batılı yönleri, üyesi olduğu uluslar arası örgütlerin çeşitliliği ile de kendini göstermektedir.

Türkiye, tarihi, coğrafi ve kültürel açılarından doğunun olduğu kadar, yine aynı kıstaslarla değerlendirildiğinde, tartışmasız biçimde batının da bir parçasıdır. Türkiye'nin altı asır boyunca Avrupa ile mevcut ortak tarihi bunun en belirgin kanıtıdır. Batının köklü demokrasileri ve pazar ekonomileri ile doğunun ümit vadeden genç demokrasilerini, Karadeniz ile Akdeniz'i, NATO ile İslâm dünyasını, gelişmiş ülkelerle gelişmekte olanları ve farklı kıtaları birbirine

bağlayan Türkiye, İslâm ve diğer dinler arasında da bir dostluk ve iş birliği köprüsüdür. Türk tarihi bu olgunun zenginlikleriyle doludur(Ersoy,2002,s.72-73).

Türkiye ayrıca, gelecek yüzyılda Hazar ve Orta Asya doğal kaynaklarının batıya ulaşmasında doğal bir köprü rolü üstlenmektedir. Dünya doğal enerji kaynaklarının %70'i Türkiye'nin etrafında kümelenmiştir. Hazar petrollerinin batıya taşınmasını öngören ve uluslar arası camiadan büyük destek bulan Bakü-Ceyhan projesi, petrol nakil güzergâhı bakımından en istikrarlı ve güvenli ortamı sunmakta ve çevre korunması bakımından da en az riskli taşımaktadır(Yetkin,2003,s.149-150).

Bölgedeki zengin doğal kaynakların işletilmesini ve batıya naklini bölgesel iş birliği ve refahın artırılması için altın bir fırsat olarak gören Türkiye, söz konusu kaynakların dünya pazarlarına nakli için birden çok hattın kullanımını desteklemekte ve bu yönde siyasî iradesini ortaya koymaktadır. Aynı şekilde, Hazar Havzası'nın doğal zenginliklerinin dünya pazarlarına ulaşmasıyla birlikte Kafkasya ve Orta Asya'ya yönelik insan ve mal trafiğinde meydana gelen artışın gerekli kıldığı Trans-Kafkasya Ulaşım Koridoru'nun hayata geçirilmesi bakımından da Türkiye anahtar ülke durumundadır(Ersoy,2002,s.202).Avrasya'nın karşısına tarihin çıkarmış olduğu yeni potansiyel ekonomik fırsat iyi değerlendirildiği takdirde, bu coğrafyada barış, istikrar, refah ve iş birliğinin kalıcı hâle getirilmesi mümkün olabilecektir.

Soğuk Savaş sonrası şartlar içinde dünyanın en duyarlı bölgelerini oluşturan Balkanlar, Karadeniz ve Akdeniz Havzaları, Kafkasya, Orta Asya ve Orta Doğu coğrafyasındaki gelişmeler, Türkiye'nin bu bölgelerdeki rollerine ve etkinliklerine yenilik ve hareketlilik getirmiştir. Bu coğrafyadaki oluşumlar, dünyanın ve Avrupa'nın geleceğinde belirleyici rol oynayacaktır. Türkiye bir yandan bu oluşumların yol açtığı sorumluluklarını bütün gücüyle yerine getirmeye, diğer yandan da yeni imkân ve fırsatlardan yararlanmaya çalışmaktadır.

Böylesine önemli ve geniş bir coğrafyada, Türkiye, etkinliğini ve belirleyici rolünü önümüzdeki yüzyılda da devam ettirme zorunluluğundadır. Balkanlarda, Orta Doğu'da ve Kafkasya'da barış ve istikrar sağlanmadıkça, Avrupa ve Asya'nın tam anlamıyla birbirine kenetlenmesi mümkün değildir. Türkiye'nin, Balkanlar, Orta Doğu ve Kafkaslar'daki ihtilâfları söndürme inisiyatiflerine katkısı, bu kenetlenmenin gerçekleşmesine yöneliktir.

Türkiye bir barış ve istikrar adası olma niteliğine ilâveten kaynaklarının zenginliği, demografik yapısı, hukukun üstünlüğüne ve insan haklarına saygıya dayanan demokratik, lâik rejimi, ekonomisinin dinamizmi, üretim kapasitesi, endüstrisinin rekabet gücü ile bir cazibe merkezi olarak içinde bulunduğu sancılı coğrafyanın barış, istikrar ve refah yönünde değişiminin itici gücü olabilir. Türkiye, bu yapıyla ilgili olarak örnek bir ülkedir ve değişen dünya

konjonktüründe jeopolitik, jeostratejik ve ekostratejik konumu nedeniyle önemi giderek artmaktadır.

Türkiye, dünya ekonomileriyle bütünleşme bakımından, bir taraftan küreselleşme hareketleri içinde yer almış, diğer taraftan da ekonomik güç odaklarından Kuzey Amerika Serbest Ticaret Antlaşması (NAFTA) ve Pasifik Bölgesi ile ticarî ilişkilerini sürdürmüş ve Avrupa entegrasyonu hareketine tam olarak katılma iradesini açıklamış bulunmaktadır.

Türkiye, Soğuk Savaş sonrasında eskisinden daha farklı yapılanmalara doğru ilerleyen Avrupa kıtasıyla ilişkilerine yeni ve sağlam boyutlar kazandırmak arzusunda. Türkiye'nin ulaştığı büyüme, üretim ve ihracat kapasitesi, bir tarafta ABD ve Pasifik Havzası, diğer tarafta Avrupa olarak ortaya çıkmaya başlayan küreselleşme sürecinin de etkisiyle ekonomik anlamda üç boyutlu bir görünüm arz etmeye başlayan dünyada, bu boyutların bizatihi içinde yerini almasını gerekli kılmaktadır. Türkiye, çeşitli sorunlarla karşı karşıya bulunan bölgesinde, siyasal barış ve güvenlik ortamının, siyasî ve ekonomik iş birliği potansiyellerini harekete geçirmek ve refahı yaygınlaştırmakla mümkün olabileceğine inanmaktadır. Bu nedenle gayretler, küresel ve bölgesel plânda barış ve güvenliğe katkıda bulunmaya yönelmektedir. Bu konumyla Türkiye, öncü bir rol oynamakta ve model olma vasfı kazanmaktadır.

Avrupa güvenliğinin Balkanlar, Doğu Avrupa, Ortadoğu ve Kafkasya'da pekiştirilmesi, barış ve iş birliğinin güçlendirilmesi hedefleri ancak Türkiye'nin katılımıyla ve somut katkısı ile gerçekleştirilebilir. Türkiye uluslar arası ilişkilerde geçerli olması gereken çağdaş norm ve davranış kurallarının savunucusudur. Bunların küresel ve bölgesel düzeylerde yaşama geçirilmesi için her türlü çabayı göstermektedir.

Türkiye'nin dışarıda izlediği siyasî hedeflerin bir yandan çevresindeki mevcut ve potansiyel ihtilâfların kontrol altına alınmasına, diğer yandan bölgesel entegrasyon ve iş birliği yoluyla kalıcı barış ve istikrarın sağlanmasına yönelik olması tabiidir. Türkiye'nin bölgede oynadığı rolün temel felsefesini; ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi, siyasî istikrarın tesisi ve bölge ülkelerinin dünya ile entegrasyonunun sağlanması hedefleri oluşturmaktadır. Türkiye bu anlayışla demokrasiyi, hoşgörüyü, hukuk devleti niteliklerini ve lâikliği çevresine yansıtmaktadır. Zira Türkiye bunları en iyi yapabilecek durumda bulunan nadir ülkelerden biridir ve bu konuda sorumluluklarını üstlenmektedir.

21'nci asırda Türkiye'nin vizyonu; bölgesel zenginliklerini, entegre olma hedefi içinde olduğu Avrupa'ya taşıyan, küreselleşme olgusunu ileri götüren ve bu hareket içinde belli başlı bir rol sahibi olarak ortaya çıkan ve nihayet kalkınma ve iş birliği hamlelerinde barıştan yana ve öncü bir ülke olmaktır. Bu vizyon gerçekleşme yolundadır. Balkanlardan Orta Asya'ya kadar Türkiye'nin önünde yeni ufuklar açılmış, yepyeni iş birliği ve dayanışma imkânlarına kavuşulmuştur. Bu anlayışla Türkiye, dışarıya daha fazla açılmakta ve coğrafi

uzaklığın önemli olmadığı günümüz dünyasında, Uzak Doğu'dan Lâtin Amerika'ya kadar uzanan geniş bir yelpaze içinde söz sahibi olmak istemekte, pazarlar ve yeni ilişki ağları aramakta, kısaca bir dünya devleti olma yolunda hızla ilerlemektedir.

Türkiye, küreselleşme sürecinin ona yüklediği sorumlulukların bilincinde olarak, kendisini 21'nci yüzyılda üstleneceği role hazırlamaktadır. Zira Türkiye, lâik ve demokratik rejimiyle bir model ülkedir ve bu niteliklerini 21'nci yüzyılda da korumaya devam edecektir. Ayrıca Türkiye, yeni yüzyılda çok taraflı bir ekonomik ilişkiler ağının merkezi hâline gelecektir. Öte yandan Türkiye, doğu ile batı arasında çeşitli açılardan başarıyla ifa ettiği köprü vazifesini, 21'nci yüzyılda daha etkin biçimde sürdürecektir.

KAYNAKLAR

- Coşkun, Recai, Küreselleşme ve Türkiye Eksenli Analizler, İstanbul- 2002.
- Erbaş, Hayriye, “Küreselleşme ve Ulus Devletin Aşınımı Sürecinde Toplumsal Eşitlik ve Adalet”,Doğu-Batı Dergisi, No:13, 2001.
- Erdoğan, Mustafa, Siyasi, Ekonomik ve Kültürel Boyutlarıyla Küreselleşme, İstanbul- 2002.
- Ersoy, Hamit, Lale Ersoy, Küreselleşen Dünyada Bölgesel Oluşumlar ve Türkiye. Ankara-2002.
- Gubernau, Montserrat, Milliyetçilikler, 20. yüzyılda Ulusal Devlet ve Milliyetçilikler,Çev. Neşe Nur Domanıç, İstanbul-1997.
- Karabulut, Bilal, Küreselleşme Ekseninde Türkiye İçin Stratejik Öngörüler, İstanbul-2003.
- Karaca,Kurt, Milliyetçi Türkiye,Ankara 1971.
- Kıyat, Atilla, “Türkiye’nin Dış Politika Alternatifleri ve Avrupa Birliği”, Türkiye için Stratejik Öngörüler, İstanbul-2003.
- Nalbant,Atilla,Üniter Devlet,İstanbul 1997.
- Özcan, Nihat Ali, “2000li Yıllarda Kalkınma ve Küreselleşme Açısından Türkiye’de Ulus Devlet Olmanın Önemi”,Dicle üniversitesi, Diyarbakır,9 Mayıs 2000.
- Sarıbay, Ali Yaşar, “Post Modern Ulus Olmanın Teorik Olasılıkları”, I. Ulusal Tarih Kongresi Bildiriler, Mersin Üniversitesi, 30 Nisan- 2 Mayıs 1997.
- Şen, Y.Furkan, Globalleşme Sürecinde Milliyetçik Trendleri ve Ulus Devleti, Ankara- 2004
- The Economist Dergisi, 23 Aralık 2006.
- Tekelli, İlhan, Selim İlkin, “ Küreselleşme Ulus Devlet Etkileşimi Bağlamında AB-Türkiye İlişkilerinin Yorumlanması”,Doğu-Batı Dergisi, No:10, Şubat-Mart 2000.
- Yetkin, Murat, “Fay Hattındaki Ülke: Türkiye”, Türkiye İçin Stratejik Öngörüler,İstanbul-2003.